

Paphiopedillum purpuratum (Lindley.J) Pfitz.

Synoniem: *Cypripedium purpuratum* (Ldl.)

Cypripedium sinicum (Hance)

Groep: *Otopedilum*.

Sectie: *Blepharopetalum*, syn: *Planipetalum*.

Verspreidingsgebied:

Eiland Hong-Kong en Hainan, gelegen in de Zuid-Chinese see. Ook op het vasteland van China, de provincie Quangdong (Kwantung) in de bergketens dicht bij de kust, de bergen Ng.Tung en de Lau-Fau Hills. Ze zijn gevonden groeiend in de valleien van bergketens, onder zware schaduw, op de bodem. De hoogte boven zeepeil bedraagt tussen de 600 en 800 meter.

Hier heerst in de groeiperiode een temperatuur van 27 °-30 °C overdag, in de nacht loopt deze terug naar 15 °-18 °C De luchtvochtigheid is hoog, 's nachts 90%, overdag teruglopend naar 70%, gepaard gaande met continue luchtverplaatsing (beweging).

De groeiperiode valt tussen april en september, de regenval in deze tijd bedraagt omstreeks 2000 mm en gaat gepaard met zware stormen en cyclonen. De schaduw bedraagt 60% van helder daglicht en dit geeft dus 40% gezeefd licht aan de planten.

In september verminderen de regens en stormbuien, en dan gaat het seizoen over in de drogere periode, die tot maart duurt. Een sterke klimaatwisseling heeft dan plaats. Een harde Noordenwind, koud en droog, waait door de valleien.

De temperatuur overdag daalt dan naar 13 °-15 °C, in de nacht zelfs naar 5 °-2 °C, soms is er ook lichte nachtvorst. In deze periode valt er absoluut geen regen, en kunnen we spreken van een rustperiode, waarin de luchtvochtigheid constant hoog blijft.

De knopaanleg begint in september, de bloei volgt in oktober-november en duurt tot in januari.

Beschrijving:

Deze kleine *Paphiopedilum*, werd geïntroduceerd door Mr.Knight, in het jaar 1836 in Engeland. Dr. John Lindley beschreef deze soort en gaf deze de naam *purpuratum*. De naam werd gegeven naar aanleiding van de prachtige diepe warme purperen kleuren die deze bloem bezit. De publicatie vond plaats in *Curtis Botanical Magazine*, in het jaar 1837, Fol. 1991. Nadien verschenen er meerdere publicaties, die geen nieuwe gezichtspunten te zien gaven.

Het is één van die *Paphiopedilum*soorten, die in cultuur nogal wat eisen stellen, om een goede groei te bereiken.

Omschrijving habitus:

Uit de basiswortelstok, die in rizoom groeit, ontspruiten de bladeren, 6-8 stuks, die 10-14cm lang kunnen worden, en 2-3 cm breed en lancetvormig zijn. De kleur is glanzend donkergroen en lichtgroen (ook wel grijsgroen) in marmerachtige tekening. De onderzijde is nagenoeg egaal dof grijsgroen. De bladeren zijn voorzien van een sterke middennerf, en groeien vanuit de basis opengaand in een V-vorm (stand). De bloemstengel wordt 12-15 cm lang, en is 4-5mm in doorsnee, draagt 1 enkele bloem, soms 2. Hij is purperkleurig en sterk behaard met fijne haartjes. Aan de top bevindt zich de zaaddoos (vrucht), 3 cm lang met aan vier zijden ribben en beharing. Het geheel wordt omsloten door een klein groen schutblaadje, spits uitlopend.

Bloemvorm:

De bloem is verticaal gemeten 8-9 cm hoog, de horizontale afmeting is 9-11 cm. De basiskleur is porseleinkleurig, waar overheen een purperen kleur speelt. De vorm is mooi waarbij de warme kleuren het geheel een extra dimensie geven. De vlag (bovenste petaal) is uivormig in aanzicht, de basiskleur ervan is porseleinwit, waarover een verticaal lijnenspel in een diep purperen kleur, vanuit het centrum van de bloem. De hoogte is 4 cm en op het breedste punt 3-4 cm. De laterale petalen (zijdellingse bloembladen) staan horizontaal, en hebben een spatelvorm. De porseleinwitte basiskleur, is vanuit het centrum overgoten met warme purperen kleuren, in lijnenspel (nerven) en wratachtige stippen. De lengte is 4-5 cm en de breedte 1 ½ cm. De laterale sepaal (achter de lip) is klein, nabij het centrum 2 cm breed, puntig uitlopend, 3 cm lang. Kleur lichtgroen met onbeduidende groene tekening (lijnen). De lip (schoentje) is stomp rond, met naar boven uitstulpende rand, overgaand in de lobben. Kleur porseleinwit, waarover zich bruin/violette kleuren verspreiden, in zeer tene adering en stipjes, aaneengesloten. De lobben zijn bezet met zeer fijn purperkleurige wratjes, en omsluiten het stigma (naar binnen gevouwen).

Stigma en staminodium:

De stempel (stigma) draagt achter de lobben verborgen 2 gele pollenklompjes. Het chromosomenaantal is $2n = 40$. Het staminodium lijkt in vooraanzicht op een motvliedertje. De kleur is wit/groen, omzoomd met licht purper, in het oppervlak een hierogliefachtige tekening. Het oppervlak is wasachtig ruw. De bloem wordt gedragen door zaaddoos en bloemstengel, en heeft een bloeiduur van 40-50 dagen.

Cultuur-aanwijzingen:

Zoals u waarschijnlijk al begrepen heeft, vraagt deze soort veel aandacht van de kweker/kweekster.

Het is een soort voor de gematigde tot koele kweek. Hij is niet zo geschikt voor de vensterbank. Het extreme klimaat dat de natuur hem biedt, trachten wij zoveel mogelijk na te bootsen en dat is niet zo eenvoudig.

Na de bloei, in april/mei starten we met het verhogen van de watergift, eveneens mag een kleine dosis meststoffen gegeven worden.

Plaats de plant in een schaduwrijke omgeving, daar waar een constante luchtbeweging (zeker overdag) aanwezig is, hetzij via een natuurlijke weg, of via een ventilator. Vermijdt tochtige plaatsen.

Eveneens is erg belangrijk dat de luchtvochtigheid hoog blijft, overdag en in de nacht. De plant dient in de zomer zo koel mogelijk gehouden te worden. Voor succes is een regelmatige controle, en veel inventiviteit nodig om het optimale resultaat te bereiken.

Na augustus verminderen we geleidelijk de watergift, maar houden we de luchtvochtigheid hoog, en nevelen we de plant eens per week. In deze relatieve rusttijd vindt de knopaanleg plaats, gevolgd door de bloei, in november-januari.

Laat de plant nimmer uitdrogen, dat zou catastrofaal zijn. Het potmengsel bestaat uit humusachtig materiaal:

Aanbevolen wordt:

-5 delen middel firt-bark 2 delen sphagnum zoutvrij

-2 delen fijn beukeblad of finnpeat grof

-1 deel styropor korrels of steenwolblokjes

Op- of verpotten, alleen dan indien dit onvermijdelijk is, gebruik nimmer te grote potten.

Hier is de cyclus rond, en kan alles weer opnieuw beginnen.

J.C. Koelewijn
oktober 1989